

Estratègies nacionals vs. tacticismes polítics

Les eleccions plebiscitàries han esdevingut l'única manera blindada i definitiva de demanar l'opinió dels catalans sobre la independència. Dos rocs han esquerdat la porcellana fina de la unitat i la possibilitat d'una candidatura conjunta: el lloc de cap de llista i el moment propici per declarar la independència.

La consulta alternativa del 9-N, presentada per Artur Mas el passat dimarts 14 d'octubre, ha estat un pla be, fins aquell moment amagat, que, segons el president del Consell Assessor per a la Transició Nacional, Carles Viver Pi-Sunyer (vegeu entrevista a la pàgina 15), pot complir les garanties democràtiques de "transparència i neutralitat" que exigeix la

comunitat internacional. Aquesta consulta alternativa, de tota manera, només és una primera fase d'una consulta que hauria de culminar amb unes eleccions plebiscitàries, la "consulta definitiva" segons va dir el mateix Artur Mas.

Aquestes eleccions plebiscitàries han estat planant, des del primer dia, sobre el procés. Concretament des que el CATN va fer públic el seu primer

informe "La consulta sobre el futur polític de Catalunya", presentat el 25 de juliol de 2013, mesos abans, per tant, de la Via Catalana o de l'acord sobre la data i la consulta, que va ser al desembre.

Aquell informe ja avançava aquestes eleccions com una última sortida davant d'un Estat tancat en banda: "Si es constata de manera incontrovertible la impossibilitat de fer el referèndum o la consulta sobre la independència de Catalunya per les vies legals anteriorment exposades com a conseqüència del reiterat capteniment contrari de les institucions de l'Estat, la via alternativa de les eleccions plebiscitàries es revela com la més adient per poder conèixer la posició dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya sobre el seu futur polític col·lectiu. A aquest propòsit es poden invocar arguments de legalitat, d'eficàcia i de respecte al principi democràtic".

Les plebiscitàries, però, estan en l'arrel del trencament en la unitat dels partits pro-independència que es va fer evident dilluns 13 d'octubre. Tot i que també hi havia dissensions sobre fins on es podia tibar la corda de la legalitat en mantenir l'organització de la consulta convocada per decret per Artur Mas, tots els presents a la reunió

Compareixença del president Artur Mas en la qual anunciava una consulta alternativa per al 9-N. Aquesta opció no va ser l'únic que ha esquerdat la unitat entre els partits. La tensió d'unes eleccions plebiscitàries ha despertat interessos partidistes.

del Palau de Pedralbes (Artur Mas, Oriol Junqueras, Joan Herrera i David Fernández) tenien al cap la següent pantalla: les plebiscitàries.

Les eleccions són una resolució digna per al procés català, com assenyala el primer informe del CATN, però requereixen decisions sobre dos punts cabdals que enfronten els dos principals partits: CiU i ERC. El primer és que la forma idònia de visibilitzar un sí a la independència és que una candidatura conjunta obtingui la majoria absoluta al Parlament de Catalunya. I aquesta candidatura necessita un cap de llista, un de sol. El segon punt conflictiu afecta les passes immediatament posteriors a les eleccions plebiscitàries. El CATN aconsella un procés de transició fins a la declaració d'independència –que no s'hauria d'allargar un any i mig, com tenia previst Escòcia– i ERC vol que sigui immediat en forma de DUI (declaració unilateral d'independència).

Per molt que una candidatura unitària ideal incorporaria la CUP com a tercer partit clarament independentista, això sembla improbable. Potser per això, l'entrada –o no– de la CUP no sembla haver provocat tantes esquerdes a la unitat com els estira-i-arronsa per qui hauria d'ocupar el número 1 de

la candidatura unitària. En aquesta decisió s'han enfrontat dos argumentaris. A favor d'una candidatura encapçalada per Artur Mas hi ha el fet que l'actual president ha liderat el procés fins ara. Entre els independentistes d'Esquerra pocs poden negar que Mas ha arribat més lluny del que ningú confiava, però li retreuen que no hagi arribat més lluny en el 9-N original, com li van retreure immediatament la supressió de la campanya institucional a favor de la participació.

Si la immediatesa en la suspensió d'aquells anuncis ja era un símptoma que Mas havia decidit aplicar el pla B+C (consulta alternativa i plebiscitàries) només ho sap el mateix president.

Si la immediatesa en les crítiques d'ERC ja va ser un símptoma que s'ensumava d'una hora lluny que tocava parlar de plebiscitàries i llistes conjuntes fa de mal dir.

En tots dos casos, però, sembla evident què produeix esquerdes en la unitat: que tots dos partits passen de l'estratègia nacional al tacticisme polític.

La consulta alternativa ha estat una opció endegada pel president Mas per qüestió de la seva imatge i la del seu Govern. L'altra alternativa, davant d'un 9-N suspès cautelarment i impos-

sible d'organitzar sense trencar la legalitat, era no fer res o haver de convocar les plebiscitàries precipitadament.

La força de la porcellana fina –expressió que Mas fa servir per referir-se a la unitat política a l'entorn del dret a decidir– era un objectiu comú de país. Quan els partits s'enfronten a unes eleccions, els interessos propis l'afebleixen i esquerden.

Si Mas té al seu favor que ha liderat el procés fins ara, ERC té la força d'unes enquestes que el donen virtual guanyador en unes eleccions ordinàries. És possible, com argumenten des d'ERC, que l'única manera per a Mas de guanyar unes noves eleccions sigui encapçalant la candidatura unitària, però també sap ERC que la candidatura unitària faria més evident el sí a la independència.

En tot cas, les enquestes són enquestes i un dels valors que ha fet guanyar votants potencials a l'Esquerra de Junquera ha estat el seu posicionament a favor de l'estratègia nacional, el seu sentit d'Estat i el suport a Mas perquè la impulsés –però podria ser penalitzada si aquests votants hi veuen tacticisme a l'últim moment.

L'altra diferència de fons que enfronta CiU i ERC per una candidatura única a les plebiscitàries és l'endemà

Signatura del decret de convocatòria del 9-N que el Govern espanyol ha frustrat ordenant la suspensió al Tribunal Constitucional.

d'aquestes eleccions. ERC defensa que, si aquesta candidatura aconsegueix una majoria absoluta, el pas immediat és la DUI mentre que CiU considera, com el Consell Assessor per a la Transició Nacional –i el seu president a l'entrevista

de la pàgina 15– que la independència haurà d'esperar un termini prudencial de temps.

La proposta del CATN és fer primer una declaració solemne del Parlament en el sentit que es disposa a impulsar

un nou Estat independent, ho fa saber a la UE i a la comunitat internacional i demana al Govern de l'Estat un període de negociació del procés (vegeu pàgina 20).

Una alternativa a la candidatura unitària que tiba el consens seria una candidatura unitària impulsada per l'Assemblea Nacional de Catalunya (ANC) i que inclouria polítics dels esmentats partits i membres de la societat civil. Aquesta iniciativa sembla l'intent de l'ANC de forçar aquesta candidatura unitària seguint les passes que marcava el full de ruta que va aprovar aquesta entitat: "Forçar una candidatura unitària dels partits i forces socials que proposin la declaració d'independència com a primer acte del nou Parlament".

Novament, la qüestió del moment més adient per fer una DUI seria un punt d'enfrontament entre tots dos partits, però l'ANC ja es declarava favorable a una declaració immediata posterior a les plebiscitàries, com ERC.

Àlex Milian

La DUI segons el llibre blanc de la transició nacional

El primer informe del CATN, després d'explicar que primer calia un temps de transició per garantir la constitució del nou Estat, donava detalls sobre les dues fórmules possibles per aprovar una DUI. Reproduïm íntegrament el fragment que hi fa referència:

"Cal fer una breu referència a l'instrument parlamentari i al procediment per aprovar la DUI al Parlament de Catalunya. Els instruments podrien ser dos: la proposta de resolució presentada conjuntament per tots els grups parlamentaris favorables a la DUI (art. 145 i 146 del Reglament); el projecte de llei presentat pel Govern o la proposició de llei presentada conjuntament per tots els grups parlamentaris favorables a la DUI (art. 100 i següents del Reglament). El contingut de la DUI no ha de ser gaire llarg en la seva part dispositiva ja que bàsicament s'ha de limitar a reflectir la voluntat de constituir Catalunya com a Estat independent, tenint en compte, a més, que la DUI haurà d'anar acompanyada el mateix dia o en els dies immediatament posteriors de diverses decisions parlamentàries relatives al marc jurídic de la transició (constitució provisional, successió de normes, entre d'altres). L'avantatge de la proposta de resolució és la seva ràpida tramitació en una sola sessió plenària en la qual, en poc més d'una hora,

podrien intervenir el Govern i tots els grups parlamentaris per fixar la seva posició sobre la DUI. L'inconvenient de la proposta de resolució és que dona com a resultat una resolució que no té, en puritat, efectes jurídics atès que s'aprova en exercici de la funció d'impuls parlamentari. Per aquest motiu, sembla aconsellable optar per tramitar la DUI com és una iniciativa legislativa ja que això li atorgaria la rellevància formal i normativa (aprovació com a llei) que es revela necessària per a un acte tan transcendent com una declaració d'independència. La tramitació com a projecte de llei permetria utilitzar el procediment més ràpid de la lectura única en el Ple (art. 126 del Reglament) però reservaria la iniciativa només al Govern i llavors els altres grups parlamentaris favorables a la DUI perdrien protagonisme en la presentació de la proposta.

En canvi, la tramitació com a proposició de llei faria possible una presentació conjunta de la DUI per part de tots els grups parlamentaris que hi són favorables. El procediment podria ser una mica més llarg ja que la lectura única molt previsiblement no seria factible, en exigir el Reglament la unanimitat dels grups parlamentaris, però es podria seguir la tramitació d'urgència (art. 96 del Reglament) i en una setmana o poc més es podria aprovar la DUI."